

De confessoribus.

Hos perfectâ suo servans confessio Regi
Fecit in ætheria consocios requie.
Exemplis quorum dictisque in pace manentes,
Instruimur summæ pacis amare viam.

De martyribus.

Sanguine qui proprio cœlestia præmia adepti
Quæ sibi retribuit retribuente Deo.
Nos tolerando monent facile pretiosa subire,
Pro Christo opprobria, quæ sacra regna parent.

A

De virginibus.

Fortis in infirmo vixit constantia sexu
Quæ sibi virgineum copulat officium.
Nosque monemur in hoc, mundi si incursio desit,
Saltem cum vitiis mens pia bella gerat.
In natale sancti Martini episcopi.
Iste Dei sanctus doctor venerabilis orbi
Vitæ exempla dedit, adjuvat et precibus.
Hæc quicumque legas, veniam deposcere Strabo
Sis memor, et cunctos hos voca in auxilium.

HYMNUS DE NATALI DOMINI.

Gloriam nato cecinere Christo,
Angeli, famam retulere, clara
Voce pastores nova concrepabant
Gaudia mundo.
Laus in excelsis, pia pax in arvis,
Dicitur magnis celebranda votis,
Omnis adventu Domini movetur
Machina rerum.
Virgo conceptu gravidatur almo.
Conjugum mutæ sterilesque fibræ
Jam vigent donis uteri, prophetat
Carcere vates.
Splendidam cœli faculam dedere,
Movit ardorem sacra lux Magorum,
Territant sævam nova Judæorum
Nuntia plebem.
Sera longævus Simeon videndo
Vota, tam longe prius expetitam
Prædicat cunctis Domini salutem
Patris adesse.
Auna jam natu gravior, repente
Lucis actu penetrata sanctæ
Quod diu traxit toleranter ævu
Læta peregit.
Martyrum flores ferus interemptor
Milibus multis, avide cruorem
Quæritans Christi cruciat malignæ
Frigore mentis.
Ergo quam nostræ caput optionis
Novimus lucem celebrare plenæ
Gaudiis, omni studeamus almæ
Pacis amore.
Editis sacro Patris ore semper
Virginis casta voluit sub alvo
Arta naturæ tolerare factor,
Munia nostræ.
Virgo portantem veneranda portat,
Lactat altorem, vehit et parentem,

B

Spiritu prægnans operantis in se
Mater opusque.
Veritas terra pietasque nata est,
Solvit et primæ maledictionis
Damna, pro spinis tribulisque fructam
Terra ministrat
Fructus hic terræ, prius a propheta
Valde sublimis fuit indicatus,
Qui greges sanctos saturare vivo
Pane valeret.
Hic sub humana specie coruscans,
Vile præsepis voluit cubile
Ferre, quo sese dare nuntiaret
Pascua pastor.

C

Gaudeat cœli chorus, ut Creator
Ejus antiquum numerum novaret,
Ipse descendit, simul et superbum
Sternere hostem.
Terra lætetur, radiata tanti
Luminis tractu, genus et redemptum
Vota gratanti voceat feratque
Debita mente.
Christe regnorum dominator auge
Principi nostro decus et triumphos,
Ejus et prolem bene cum pudica
Conjuge salva.

D

Sponsa quo felix tua sub patronis
Polleat tantis merito foetique
Præminens mundo, maneatque longa
Pace fidelis.
Christe da nobis tua jussa verbo
Corde sectari, simul et beatis
Actibus vitæ nitidum mereri
Stemma perennis.
Præstet hæc nobis Deltas beata
Patris et Nati, pariterque sancti
Spiritus summa pietate regnas
Omne per ævum.

HYMNUS DE AGAUNENSIBUS MARTYRIBUS.

Felix Gallia fortibus tropæis
Ubertate soli, virum nitore,
Regni nomine purpurata magno,

Romanæ soror urbis atque consors :
Hæc, inquam, melius dicata Christi
Signis, illita martyrum cruore,

Excellentius has togas frequentat,
 Quas non impius inquietat hostis.
 Thesauros Rhodani quidem fluento
 Vallatos colit Alpihus sub ipsis,
 Sed non sola tenet decus sacratum
 Quod toto liquet eminere mundo.

Magni Mauritium loquor rigoris
 Cum quo Candidus, Exsuperiusque,
 Armorum comitis fidem secuti,
 Juverunt ducis optimi calorem.

Thebææ legio beata gentis
 His concredita lege militari
 Veri militiam secuta Regis
 Vexillo crucis impedivit hostem.

Nullas sontibus intulere cædes,
 Quin ipsi gladiis Deo immolati
 Quam terris Orientis imbibierunt
 Castris Occiduis fidem recludunt.

Auget crimina sævus imperator,
 Quem nec carmine nominare dignum,
 Dum sanctos jubet idolis litare,
 Nolentesque necem subire mandat.

Dux primus socios simul coactos
 Hortatur stabilem tenere mentem,
 Nullus deficiat timore. Nemo
 Perturbetur, ait, demum a sequamur.

Armis jam satis hactenus caducis
 Hostes stravimus æmulante dextra,
 Nunc virtute animi domandus hostis
 Major, major enim corona restat.

Nec dilata diu fatigat ergo
 Merces stemmatis, ecce laurearum
 Pugnantes hodie tropæa vosmet
 Si vincatis apud Deum manebunt.

Perstant intrepidi, loquuntur ore
 Uno : Præcipe Cæsar expeditos
 Pro tutamine publicisque rebus
 Depugnare viros, obediemus.

At si forte Deo cupis relicto
 Nos servire tuis, profane, divis,
 Te contemnimus et severitatis
 Tentamenta tuæ minasque viles.

Jam nunc rumpe moras, abi satelles,
 Hæc conamina nuntia tyranno,
 Exurat, perimat licet necetque
 Lympha fluminis, aut secet lapillis.

Stant inflexibiles manentque fixi,
 Non dant liba diis, genuve ponunt,
 Rex et conditor et quibus per ævum
 Christus vivere commorique lucrum.

Hæc postquam ferus impiusque lictor
 Crudeli domino relata perfert,
 Commotum scelus ardet in cruentis
 Statim pectoribus, magisque totum.

Hanc inquit gravibus notam querelis
 Mecum vix tulerim quod ordo nostri
 Tales officii remandat ausus,
 Exemplum dabo jam per hos futuris.

* Deum, Hanck., not. ms.

A Miles, perge, neca viros protervos
 Et primo decimum recide quemque
 Sic saltim mea jussa pertimescent.
 His actis calor invenitur idem.

Instaurat reus integratque cædem
 In totumque movet gregem machæram,
 Certat se pia prævenire turba,
 Serum quisque sibi putat, quod instat.

Cæduntur gladiis, replentur ipsæ
 Valles corporibus, fluuntque rivi
 Sacri sanguinis, ipse per cruorem
 Sanctorum, Rhodanus sacratus exit.

Hinc jam nobilior, suoque major
 Excursu, mare cum decore magnum
 Majori petit, omne Galliarum
 Regnum de nece martyrum coronans.

O quam nobilis unda, quæ beatas
 Solvens exsequias, lavare plagas
 Et secum meruit sacrata ferre
 Et se corpora possidere circa.

Quæ pridem leve nomen indicabant
 Felicis loca jam placent Agauni,
 Angustos aditus refulget inter
 Quod miratur amans quadratus orbis.

Postquam carnifices scelus peractum
 Clauserunt, epulis dedere sese,
 Inter funera pro dolore luctus
 Ausi lætitiæ sequi jocosam.

Ad convivia mente saniori
 Pervenit stupidis senex medullis
 Victor, cur geris, inquiens, maligna,
 Miles, gaudia stragis in cruore?

Jussit providus imperator, aiunt
 Omnem militiam deos colendo
 Complacare sibi, quod hæc rebellis
 Nolens turba luit furore pœnas.

Suspirans senior, quid, inquit, istam
 Ætatis seriem miser peregi?
 Quam vellem, optio si daretur, inter
 Hos finire pios gravem senectam.

Dicentem rapiunt, senem trucidant,
 Fit martyr sociusque candidati
 Coetus, et quibus ante concupivit
 Jungi, protinus additur manipulis.

O summis pia laudibus colenda
 Sanctorum legio, cruore lota
 Quam perfectior omnibus figuris,
 Hoc senarius ordinat decore.

Nam sex millia sexiesque centum
 Seni tum decies semelque seni
 Dicuntur, numero fuisse pleno.
 Nil sanctos melius potest decere.

Tanto munere gaudeamus omnes
 Qui cœli super astra nos patronos
 Tot confidimus iræclytos habere
 Quorum oratio quod petit meretur.

His si servitium fidele cures
 O *Conrade* pater mihi colende,

D

Totis viribus exhibere, jugis
Te per grandia facta pax sequetur.
Nam quamvis miser atque criminosus
Sim, credo tamen hoc labore parvo
Sanctorum meritis diu petitam
Strabonem veniam a Deo mereri.

A Sanctæ gloria magna Trinitati
Sit per sæcula cuncta, laus, potestas,
Virtus una, salus perennis, ipsa,
Semper nos prece martyrum coronet.
Amen.

DE MARIA VIRGINE.

Sit Dominus tecum, semper tua gratia mecum
Pacis et indicium, porridge daque manum.
Ad te clamantes lacrymis et voce precantes

Auxilio tutos, undique redde tuos.
Exhilara tristes, solare piissima flentes,
Nostraque turbata tergito pace tua.

VERSUS IN AQUISGRANI PALATIO EDITI.

Anno 16 Ludovici imperatoris.

DE IMAGINE TETRICI.

Strabus.

Cur non dulce decus quando se contulit hora
Et ver floriferis lætum se subrigit Austris,
Magnus et ardentem gradibus legit æthera Phœbus ?
Jam spatiis crevere dies, dulcescit et umbra,
In flores partusque novos, et gaudia fructus
Herba recens arbos datur, et genus omne animantum,
Quod mare, quod silvas, quod aera tranat,
Quærere me pateris, te respondere petitis ?
Discere namque mihi votum, tibi dicere promptum.

Scintilla.

Nec te credo latet veteres quo more poetæ
Digna diis terrisque canebant carmina magnis,
Aut etenim abrupti montis juga sola sequentes,
Aut specubus, fossis, aut saltus valle remoti,
a O magnum pharetrata echonem voce ciebant.
Hirta suis hederis circum bene tempora cincti,
Teste nemus, testesque feræ, timidæque volucres,
Mens secura, procul furibundæ crapula curæ.
At nos pro sylvis, hederis, echone, coturno,
Immanes omni ferimus de parte tumultus,
Et vix ipsa luto subducit pupile sese,
Stercoribusque novissima pro pudor omnis inhorret,
Hinc detractorum sonat, illinc clamor egentum
Nudaque tergoribus sordescunt crura nigellis,
Has unquam Musæ si dilexere nigellas,
Stercora, clamores cœnosa fluenta, tumultus.
Respondere tibi nequaquam differo, sed si
Pauca loquar, quia deest locus, argue lenius oro.

Strabus.

Primum nosse velim, juxta quam sæpe viamus
Cur sic imago, suis sit effligata figuris.

Scintilla.

Tetricus Italicis quondam regnator in oris
Multis ex opibus tantum sibi servat avarus,
At secum infelix, piceo spaciatur averno.
Cui nihil in mundo, nisi vix fama arida restat.
Quamquam therniarum vulgus vada præparat olli,
Hoc sine nec causa, nam omni maledicetur ore,

B Blasphemumque Dei ipsius sententia mundi
Ignibus æternis, magnæque addicit abyssos.
Quam statuam vivo artifices si forte dederunt,
Credito blanditos insano hac arte leoni,
Aut etiam quod credo magis, miser ipse jubebat
Hæc simulacra dari quod sæpe superbia dictat,
Infelix nam nullus erit, nisi deserit ipse
Scire quod est, audens sese quod credere non est ^b,
Curribus atque in equis noris si stare superhos
Non quod sedit equo, tecum miraberis unquam.

Strabus.

Cernimus aeras simul adventare columbas
Terque die, exorta, inedia, et vergente venire,
Talia non vanis addam spectacula rebus.

Scintilla.

C Nonne vides humiles sævos quasi amare tyrannos ?
Non ex corde tamen, sed enim pro temporis hujus
Pace, petunt pastum, non nidificando quiescunt.

Strabus.

Cur dextra de parte, nolam gestare videtur
Nudus ob hoc solum, puto ut atra pelle fruatur.

Scintilla.

Etsi non caneret, nequaquam pelle careret,
Quam semel induerat, sed erit quod dicere possis,
Flagitiosorum certe præconia, summis
Laudibus accelebrant, omnis virtutis egentes,
Verius ut dicam, dat nudo opprobria nudus.

Strabus.

Si quid in his aliud, nobis edicito, nosti.

Scintilla.

D Fulget avaritia, exornatis aurea membris,
Spicula fert quæ sæpe lætus pulsare pigrescens
Sufficiant, solidisque accendant corda rapinis ;
Aurea quod regnat stipata satellite nigro,
Non aliud portendit enim, quam quod mala quantum
Luxuries quosdam, sensu distendit avaro
Tantum pauperies alios devastat adurens,
Quam subter labuntur aquæ, quia teste poeta,
Semper avarus eget ; quod desunt freua notabis,
Quodque super lapides plumbumque et inane metallum

a Versus corruptus.

b Clarius : audens quod non est credere sese. Hanck., not. ms.